

Lindéns öländska resa

21- 22 maj 2016

Kanhända är inte denna reseskildring helt och hållet med sanningen överensstämmande men det är mitt minne och min upplevelse av två underbara vårdagar på Öland.

Nästan på dagen 275 år efter att von Linné och hans 12 lärjungar påbörjade sin öländska resa, fick jag möjlighet att följa med ett härligt gäng fågelentusiaster till samma ö. Förutom jag, våra två ciceroner, Gritt och Krister, fanns även i vårt sällskap 12 lärjungar. Där slutar nog likheterna men ändå kände jag mej lite som en upptäcktsresande och tänk att så mycket av det jag fick se och lära var det samma Linné såg och upplevde för så länge sedan.

Linnés resa ska väl ha varit av den vetenskapliga sorten, min- bara några dagars njutning för alla mina sinnen. Hans resa, krävde många månaders förberedelser. Min förberedelse var att packa tandborste och pyjamas. Linnés resa var på uppdrag av *"Riksens högloflige stände"* att se efter om det på något ställe vore tillgängligt gräs och växter som till färgerier äro tjänliga. Att undresöka om några ler och jordarter kunne anträffas som till porslin äro tjänligt. Vilka växter och naturalier som i apoteken brukas. Vilka träd, djur, växter, fåglar och kräk finns i landskapet. Hurdant öfolket är och hur de lever och över detta föra ett noggrant diarium.

Mitt uppdrag, ett nöje ett få lära mera om mitt nyvunna intresse, fåglarna, men också att skriva en liten rapport till Ljungby fågelklubbs tidning.

Vår resa var synnerligen välplanerad med schema att följa med klockslag och hållpunkter för att hinna se så mycket som möjligt.. Vi skulle besöka sjömark och våtmark, ädellövskog och alvar. Linnés resa företogs obekvämt på hästrygg, över kalmarsund i skuta och många övernattningar innan han nådde målet. Vår resa , bekväm i två minibussar. Vädret den 21 maj var lovande. Vårsol sken. Redan klockan 10 var vi framme i Bejershamn strax söder om Färjestaden på Ölands västra sida. Styrkta av kaffe och macka promenerade vi ut mot strandängarna. Här myllrade det av fågel. Vart helst man riktade kikaren fick man napp. Tofsvipa, gluttsnäppa, grågås med gässlingar. Vilka ulliga små söta, grågröna fint kamouflerade i grus och fjolårsgräs. Jag såg sädgås, kanadagås, bläsgås, smörgås, vitkindadgås, gräsand, gravand, snatterand, skedand och säkert många fler. Det är så roligt att följa en bestämd fågel i kikaren att jag glömmer söka efter annat runt omkring tills någon ropar; Titta där en skärnsnäppa eller där sitter ju en gråhäger. Vi vandrade vidare norr ut in mot en liten damm skild från havet. Här spatserade en rödbena, jag såg silvertärna och svarttärna, mosnäppor, kärnsnäppor, en grönbena och kanske en brushane. Vandrar vidare över en färäst in mot land. Inne i lövskogen växer mandelblom och förgätmigej. Det kommer underbara pustar av blommande vildapel från ett snår. Göken gal östergök, sångarna sjunger så vackert. Jag får se en halsbandsflugsnappare som sitter så stilla i ett snår att jag kan beundra den en lång stund. Lunch. Medhavd soppa ur termos smakar inte så dumt. Solen värmer. Alla är på gott humör. Jag hör någon berätta att de sett en silkeshäger igår. Att den liksom promenerade fram så slinkt och elegant med sina tjusiga silkestofsar på huvudet men att den till denna fina kostym bar gula foppatofflor. Någon annan har hört att det ska finnas en hornuggla med ungar bara en liten bit söderut. Den vill vi se. Vi skyndade dit och där satt mamma uggla på en tallegren och vakade över tre ganska stora dunbollar till ungar i tallen intill. Jag kände

mej ganska uttittad. Ungarna vred nästan huvudena ett helt varv för att följa mej när jag gick runt deras sittpinne. Vilken härlig plats att kläckas och växa upp på. Egen gunga i grenen när vinden tar i och hela kalmarsund framför näbbet hela dagarna. En man kom ut från sin stuga och berättade att han nyss sett en gulärla på tomten. Jag kikar in men ser bara hans perfekt klippta gräsmatta och de nytvättade trädgårdsmöblerna.

Det tisslas lite runt omkring om turturduvor vid sibylla. Men jag förstod inte riktigt vad sibylla var. En kvarlevande drottning eller korvkiosk? Vi fortsatte vår tur öster ut. Över alvaret till Gösta på Svalgården i Kvinnsgröta. Gösta Friberg är en sann fågelkännare. Vad han inte vet om fåglar är nog inte värt att veta. I hans kringbyggda men ändå lite blåsiga trädgård bland syren och vildvin fick vi njuta hembakade kanelbullar och rabarberpaj. Samtidigt på ett både trevligt och spirituellt sätt berättat för oss om Ölands fågelliv då, här och nu. Om hur allt i naturen hänger samman i stort och smått. Gösta berättade om ängshökprojektet som pågår på Öland för att öka beståndet av häckande ängshök. På avstånd presenterade sig Baronessan och Biggles för mej, Göstas goda vänner sedan några år, som i år också verka bestämt sig för att häcka intill Svalgården. När jag stod och spanade över åkern visade sig också en blå kärnhök. Svalgården heter inte svalgården för inte. Massor med ladusvalor svirrade ut och in för att putsa på sina bon under takåsen i ladan. Så skickligt de med full fart far in i en minimal öppning i taket utan att misslyckas en enda gång. Vi blev bjudna in i svalornas boning för att titta på ett bildspel. Göstas väldigt vackra fågelbilder i stämningsfull miljö. Men det var att se upp för svalornas toa. Efter bildspelet lotsade Göran oss till Bläsinge hamn. Genom en hage med nyfikna kossor och kalvar ut på strandängen. Vattenståndet var mycket lågt. Ölandsstenen i vattenbrynet låg i dagen. Man kunde promenera torrskodd på stenen i flera kilometer längs kusten. Här kunde jag kika på strandskata, ejder, skärfläcka och minsann en rödspov (åtminstone huvud och hals) som gjorde kvällstolett bak en sten. Och ännu flera vadare och änder, mås och tärna.

Vårt natthärbärge skulle bli på Gammalsbygården. Vi styrde kosan dit. Christer och Helene Lagestig tog emot och bjöd oss på nyfångad torsk till middag. Lite trött men uppfylld av dagens upplevelser satt jag vid middagsbordet och njöt, av allt jag fått se och höra under dagen och småpratade med mina trevliga reskamrater. Efter middagen var ett gäng lystna på att leta jorduggla och kornknarr i skymningen. Själv företog jag och ett par andra lärjungar en nattvandring norrut till Säby. Jag hörde inte en endaste fågel förutom den allestädes närvarande näktergalen förstås. Jag fick däremot möjlighet att stifta bekantskap med riktigt öfolk som bjöd in oss i sitt enkla tjäll. En stuga byggd när förra seklet var nytt. Här stod tiden stilla. Trädgården var som hämtad ur Elsa Beskows Tant, Brun tant Grön och tant Gredelin. Där växte tulpaner och liljor, bondsyren och en blomma herr Linné nog glömt ge namn. Vi blev bjudna på ett glas vin och stannade en stund för att beundra hus och trädgård och för att berätta om våra upplevelser under dagen. Strax efter midnatt promenerade jag tillbaka till Gammalsbygården och min sovande rumskamrat.

Klockan ringde halv sex. Dag 2 hade börjat. På med kläderna, ut i bussarna och iväg till Schäferiängarna. Medhavd första frukost åts i det gröna och sen strövade vi in i lövsalarna. Här sjöng alla sångarna det bästa de kunde.. Härmsångare, ärtsångare, gransångare, smörsångare, lövsångare, och en sommargylling. Gyllingen fick jag aldrig se men höra på flera olika platser. Göken gol västergök denna dagen. Jag spanade in en koltrast i ett ihåligt träd. Den kom flera gånger med mat i näbben för att mata sina små. Eller var det herr trast som bjöd fru trast på söndagsfrukost i nästet? Södra udden låg i soldis. Det blåste rejält. Sälarna låg i vattenbrynet och solade magarna, vilka

livsnjutare. Att det var småkyligt var inget som bekom dem. Just bakom fyren fick jag syn på en rosenfink, så röd och vacker.

Och kan man tänka på alldeles yttersta udden en lång rad med skådare i färgglada dräkter. Det är faktiskt ganska intressant att skåda skådare också. Somliga med kikare stora som kanoner och andra med kikare i teatermodell. Alla lika hängivna, hjälpsamma och snara till att dela med sig av vad de ser och hör och förklara för den som är mindre vetande. Efter utflykten till udden blev det andrafrukost i vårt nattviste. Sen var det dags att tacka Christer och Helen på Gammalsbygården för denna gången och resa vidare mot Görans dämme. En rekonstruerad vattensamling för att gynna vadare och annan sjöfågel. Här var det ganska stilla. Men jag fick se en varfågel, gräsand, gravand och tro det eller ej gulärlan jag missat dagen innan. Vi fortsatte mot Stenåsa och Naturbokhandeln. Här finns verkligen allt en fågeltittare kan önska att köpa. Kikare i långa banor för både amatör och proffs. Vi styrde väster ut igen. Sista stoppet på vår resa blev Möckle mossen. Här fick vi studera både fauna och flora. Jag såg kilometervis stengärden av ölandssten. Stackare, de som släpat och byggt och så har jag läst, tänkte även Linné på sin öländska resa. Jag såg den lilla ölandssolvändan, tätört och majviva. Jag fick se nyckelblomster av olika slag, kruthorn och den alldeles vilda ölandstoken som var vanlig att plantera som häck runt husen på Öland redan på 1700-talet. Det växte gullviva, mandelblom, kattfot och blå viol. Nu är det vår!

Efter glasspåfyllning i Färjestaden var vår öländska resa slut för denna gången. Linné reste vidare mot Blå Jungfrun och Gotland. Kanske kan jag få följa vidare i hans fotspår en annan resa.

Tack Gritt och Krister. En så välarrangerad och lyckad resa. Tack alla ni andra trevliga och underhållande lärjungar.

Hoppas på nya utflykter och upplevelser tillsammans med er i Guds fria natur

Åsa